

známek jako výpotků, mrti, prohnilu, jízev, zbytností kostních, patvorků a j. p. jakož i úrazů, pocházejících od pomáhání chirurgického.

§. 60.

Lebka se dá nejlépe otevřítí pomocí pilky s obloukem. Aby se nezacpaly mezery mezi zuby u pilky, mají se dříve oba svaly skráňové odstraniti a na těch místech, kudy se má řezati, má se pokostice odškrábati. Na to chopí pomocník oběma rukama a nějakým šatem hlavu, pilka se nasadí kolmo na prostřed čela půl palce od hořejších krajů důlků očních, lečby zvláštní případ toho žádal, aby se zvláštním způsobem řezalo, a učiní se první nářez tahy z počátku krátkými pak delšími, při čemž se udržuje nehtem levého palce čepel pilky v pravé dráze. Aby se pilka nezaskřípla a tím neuvázla, má se vždy v kolmém postavení držeti, nemá se silně přitlačovati, má se však výdatně tahati. Takovým způsobem učiněný zářez má se pak po obou stranách tak dlouho prohlubovati, až jest kost kolem do kola přeríznuta, zachovávajíc potřebné opatrnosti, aby vespod ležící blány mozkové a tím více mozek sám neporušený zůstal. Místa neprořezaná, jakož se často na kosti čelní a týlní přiházívá, mohou se snadno rozpojiti, vstrčíc do nich lamače, a neníli ho po ruce, tedy dláto, ježto se lehkým zatlučením vklíní a pak okolo osy otáčí. Na to má řezající skloněním rukověti vloženého nástroje klenutí lebné tak dalece pozdvihnouti, aby mohl prsty levé ruky kraj zachytiti a celý krov z předu do zadu podzvihovati. Při tom mají se pevná spojení s podlebicí někdy pomocí lopatky mozeční aneb jiného přiměřeného nástroje odděliti, a takové oddělení, jakož i každé jiné odloupenutí podlebice od vnitřní desky lebné, čímkoliv způsobené, budiž popsáno a zároveň udáno, jak rozsáhlé toto odloupenutí bylo.

§. 61.

Na to budiž klenutí lebné popsáno, a sice: jaký má tvar, jak jest tlusté, jak těžké a jaká jest vrstva mezidesková v porovnání k látce deskové; potom budiž klenutí proti světlu dáno, aby bylo možno viděti, jsouli na něm jaká neobyčejně prozračná a tenká místa; budiž ohledáno: zdali jsou vtisky pravidelné, vymizelé, patrně hluboké aneb tvaru nepravidelného; zdali jest jaká chorobnost na kosti; zdali není na vnitřní desce viděti, že jest vmáčknuta, puklá a roztržštěna, a to bez porušení zevnitřní desky; zdali se nalézají tak zvané protipukliny; a jsouli obě desky na stejném místě porušeny, budiž přihlídnuto, zdali tato porušení jsou stejná